

Antonius *onderweg*

Parochieblad van de Antonius van Paduaparochie in Nijmegen-Oost

Jaargang 20 nummer 8, Kerstmis 2008

Kerstmis een verjaardag

Er zijn soorten verjaardagen. Die van je vriend, die van je moeder, die van je kind, die van jezelf. Soorten, want ze hebben ieder hun eigen rituelen en betekenis. Je vriend is de reisgenoot die met je optrekt, je moeder is degene die voor jou uit trekt, je kind is degene die in jouw spoor is gezet. Jijzelf bent reiziger in een netwerk van wegen dat je hebt leren kennen door zelf onderweg te zijn en door je te oriënteren op metgezellen, op degenen die je voorgingen en op degenen die de weg nog zullen gaan. Er is er een jarig. Dat zet je even stil. Een jaar is voorbij, een nieuw jaar is aangebroken. Je kijkt terug en vooruit. De tijd dringt zich op in zijn twee vormen: hij maakt je bestaan mogelijk en hij vreet eraan. Afhankelijk van je eigen situatie en van degene die jarig is, kun je vervuld worden van hoop of van nostalgie, van vrolijkheid of van weemoed. Waarschijnlijk van beide tegelijk. Je overdenkt en maakt voornemens.

Er zijn ook soorten verjaardagen die door grote groepen worden gevierd: die van de koningin door

mensen die haar als staatshoofd kennen; die van Jezus door hen die zich rekenen tot de gemeenschap van christengelovigen. Ook die verjaardagen zetten ons even stil, want niet alleen de relatie tot de nauwere kring van mensen om ons heen bepaalt wie wij zijn. Wij ontlenen onze eigenheid ook aan het feit dat wij behoren tot een groter verband, zoals een volk en zoals een geloofs-gemeenschap. Als zodanig vieren wij de geboorte van Christus. Kerst komt van Christus. Wereldwijd zijn er mensen die, door kerstmannen en arresleeën heen, stilstaan bij de verjaardag van hem die zij beschouwen als degene in wie God zichzelf heeft uitgedrukt en die met zijn leven heeft aangetoond hoe een mens bedoeld is. Ook deze verjaardag roept allerlei gevoelens op.

Afhankelijk van je eigen relatie tot Jezus, van je verhouding tot de veelkleurige gemeente die hem volgt en van je kijk op de wereld tweeduizend jaar na zijn geboorte, zijn er gevoelens van energie en vermoeidheid, van loslaten en opnieuw beginnen. Je overdenkt en maakt voornemens.

Tjeu van Knippenberg

Jafeth Gomez: Een bloem voor het leven (Una Flor por la Vida)

Vertel me jouw verhaal

*Vertel me jouw verhaal, broeder,
in eender welke taal.
Ik zal het verstaan
omdat ik luisteren wil,
stil aan jouw voeten;
de woorden uit jouw mond
vangen met mijn hart
als kleine vogels;
de nevel van jouw adem
warmen in mijn hand
en die woorden
tot leven weven in mijn bloed.*

*Vertel me jouw verhaal, zuster,
van vreugde en hoop,
van zwoegen en zweet,
van pijn en leed,
van leven en dood;
de tonen van jouw stem
klinken blijvend onsterfelijk
en slaan in volle harmonie
akkoorden in mijn hart;
dan hoor ik de schreeuw van God
in de geboorte van zijn Zelf.*

*Vertel me jullie verhaal,
dan gaan we samen op stap
en zoeken de schat van de tijden.*

Bruno Wegner, Colombia

Gemeentelijk monument Antonius van Paduakerk

▶▶ pagina 4 en verder

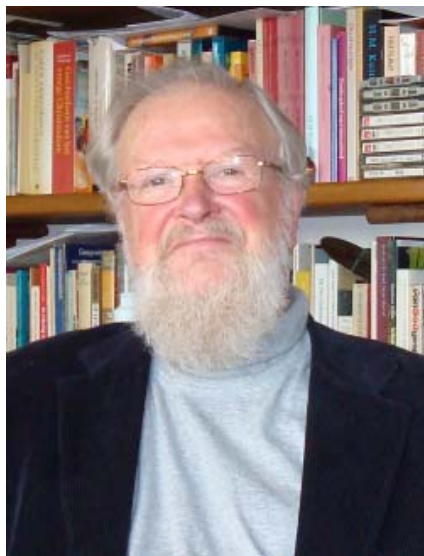
*Huis van God,
huis voor de buurt*

Kerstvieringen in de Antonius van Paduakerk

*Kerstavond woensdag 24 december, Nachtmis 22.00 uur
Eerste Kerstdag, donderdag 25 december, Hoogmis 10.00 uur
Oudjaarsviering, zondag 28 december, 10.00 uur (oliebollen na afloop)
Nieuwjaarsviering, zondag 4 januari (receptie na afloop)*

Maak kennis met Albert Meijer

“Als je je constant bezighoudt met **morgen**, heb je alle kans dat je het **nu** overslaat”. *Aan het woord is onze nieuwe vrijwilliger pastor Albert Meijer. Sinds enige tijd is hij actief in onze parochie. Wie is deze man? Hij stelt zich aan ons voor in een gesprek met Jeanine van Weert.*

“In Amsterdam, mijn geboorteplaats, was ik vanaf 1949 misdienaar bij de Redemptoristen. Zij staken mij aan om priester te worden. Zowel mijn oudere broer als ik zijn toen naar het seminarie de Nebo gegaan. Daarna ben ik in Wittem filosofie en theologie gaan studeren. Daar heb ik ook mijn priesterwijding mogen ontvangen. Mijn eerst ‘post’ was in Maastricht, in de parochie van St. Pieter-Beneden. Ik heb daar veel geleerd. De mensen waren erg direct. Dat was confronterend; je bent toch best beschermd opgegroeid in het seminarie. Omdat ik sterk het gevoel had dat ik nog niet klaar was, ben ik daarna in Nijmegen bij Frans Haarsma pastoraal-theologie gaan studeren. Een fijne tijd, maar erg druk omdat ik ook de opleiding pastorale supervisie volgde en supervisie gaf aan priesterstudenten. Dat laatste heb ik 35 jaar met veel plezier gedaan. Ik heb trouwens het gevoel dat ik meer van mijn supervisanten heb geleerd dan andersom.

De volgende stap was het studentenpastoraat. Samen met Tjeu van Knippenberg heb ik toen als studentenpastor in Nijmegen gewerkt. In die tijd leerde ik ook mijn vrouw Marij kennen. Na 10 jaar volgde de Pastorale Werkgroep Oost-Gelderland. Ik gaf daar vooral bijbelcatechese aan vrijwilligers

uit diverse parochies en leidde o.a. preekbesprekingen voor pastores. Na weer 10 jaar wilde ik graag terug naar het directe pastoraat en koos ik voor de Groesbeekse Tehuizen. Ook een leerplek bij uitstek!”

Essentie

“Voor mij is de essentie van mijn geloven, dat iedere mens grenzeloos eerbied verdient en dat de mens er voor de mens is. Dienstbaarheid, daar gaat het om! Jezus van Nazareth leefde ‘om te dienen’, zegt hij zelf. Zo is mij dat van jongs af aangereikt; dat in die eeuwenoude Joods-Christelijke beweging van mensen die getuigenis tegen alle verdrukking in wordt volgehouden. Daarin mag ik staan en daarvoor wil ik staan. Daar is ook de gemeenschap van de katholieke kerk, waarin ik pastor geworden ben, gestalte van. In 1995 heb ik een voettocht naar Santiago de Compostela gemaakt. Ik was drieëneenhalve maand onderweg. Je wordt langzaam één met de natuur, je bent geen toeschouwer meer. Je woont als het ware in je wandeling. Iedere dag was voor mij een hoogtepunt. Ik denk wel eens: de eeuwigheid duurt ongeveer drieëneenhalve maand! Voor mij was het een geweldige ervaring!

In het jaar 2000 toen ik op het punt stond een tweede maal de Jacobsweg te gaan kreeg ik een hartinfarct. Je weet nooit wat het leven voor je in petto heeft. Voor mij ook nog een nieuwe hartklep en een aantal bypasses. In 2002 ben ik in Groesbeek gestopt en beëindigde ik ook mijn werk als supervisor voor diakens in het Aartsbisdom Utrecht. Nu doe ik nog het een en ander in Nijvelt en in Joachim en Anna.”

Vrijwilliger

“Vorig jaar met Kerstmis was ik toevallig in de Antonius van Padua. De warme, betrokken sfeer sprak mij aan. De vrijwilligers, zó vanzelfsprekend zijn ze er. Het is eigen, zonder iets bezitterigs.

Toen ik gevraagd werd om als vrijwilliger/pastor mee te doen in de parochie nam ik die uitnodiging graag aan. Inmiddels ben ik verschillende keren op zondag voorgedaan en vergader ik ijverig met de pastoraatsgroep en de werkgroep liturgie. Maar ik wil ook wel iets betekenen in het pastoraat. Daarom vind ik het (net als de pastoraatsgroep) zinvol om met ingang van maandag 5 januari met een ‘spreekuur’ te beginnen. Ik ben dan aanwezig op de pastorie voor een gesprek met iedereen die dat wilt. U bent tussen 10.00 en 13.30 uur van harte welkom! Ook voor bezoek aan zieken of hun partners ben ik graag bereikbaar. Komt u gewoon langs of bel de parochietelefoon.”

Eerste Communie –

De voorbereiding voor de Eerste Communie zal in het nieuwe jaar van start gaan. Ouders die hun kinderen de eerste Communie willen laten doen kunnen hun kind daarvoor opgeven. De voorbereiding gebeurt zoals altijd samen met de Effataparochie. De kinderen van de Antonius van Padua doen hun Eerste Communie dan gewoon in de eigen kerk op een gezamenlijk te bepalen datum. U kunt uw kind schriftelijk opgeven door een briefje met daarop de gegevens in de brievenbus van de pastorie te doen (Groesbeekseweg 96) of U kunt de parochietelefoon inspreken (3222388). In beide gevallen nemen we dan zo snel mogelijk contact met U op.

Tradities

Toen mij destijds gevraagd werd om voor de Antoniuskerk een nieuwe kerststal te bouwen, kreeg ik daarbij ook een partijtje berkenstammetjes aangeboden. Al snel was ik het er echter over eens dat ik dat materiaal niet wilde gebruiken.

Ik had in die tijd enkele kerststaltentoonstellingen bezocht. Het was mij opgevallen dat veel van die "stallen" helemaal niet die wat armoedige sfeer uitstralen die de Nederlandse kerstopstelling meestal heeft. Waarom heet zo'n ding in ons land eigenlijk KerstSTAL. Mensen van over de gehele wereld bouwen hun kerstgebouwtjes in de bouwtrant van hun land en ze proberen daar echt iets heel moois van te maken. Met de moderne terminologie zou je zeggen dat ze hun kerstopstellingen de positieve lichtende uitstraling willen geven van het nieuwe licht dat met kerstmis in de wereld komt. De nadruk ligt dan niet op armoe en bekommernis maar op de mogelijkheden en onze verwachtingen van het kind dat net geboren is.. Ik wist het zeker, zo iets vorm geven wilde ik ook proberen, maar hoe ?

Daarvoor moest het een gebouw worden dat er juist niet oud en bouwvallig uit ziet. Ik koos voor bouwkenmerken van de traditionele boerderijen uit mijn geboortestreek Twente. Daar beleefde ik in 1944 mijn meest bijzondere Kerst ooit. Op de punt van het dak zou zo'n kenmerkend Twents gevelteken komen met de symbolen van geloof, hoop en liefde. Het moest een optrekje worden waar je van alle kanten in kunt kijken. Het zou op een eiland opgesteld moeten worden. met herders en koningen die van alle kanten toestromen. Het gebouw moest een opvallende oplichtende uitstraling hebben. Daarom gebruikte ik blank vurenhout. Allemaal passende symboliek dacht ik.

Het resultaat werd in de kerstnacht onmiddellijk getypeerd als de nieuwe bungalow voor Jezus. Daarmee werd bevestigd dat ik in mijn opzet volledig geslaagd was. Maar ook dat door onze traditionele benadering van mijn opzet en mijn symboliek helemaal niets begrepen werd. Aan mijn idee dat de kerststal op een eiland en dan weer op een verhoging geplaatst zou worden, werd niet voldaan. Daarom kwam van die inblik van alle kanten, van de uitstraling naar alle kanten en van het van alle kanten toestromen van herders, wijzen en onze eigen kerkgangers, niets terecht. Het werd de traditionele opstelling midden in een sparrenbos dat tegen een muur geplant is met daarvoor de stille grote heide. Tenslotte heb ik de stal een jaar later maar gebeitst en van dat gevelteken is helaas nooit meer iets gekomen.

De opstelling die wel gekozen wordt, mag natuurlijk ook. Het is een bepaalde manier van denken die we gewend zijn. Er wordt veel zorg en fantasie op losgelaten. Maar het kan ook anders en als het moet dan kan dat gevelteken er natuurlijk nog steeds komen.

Laurens de Jonge

Kalender

De Missie-Zendingskalender 2009 bevat prachtige afbeeldingen van de Colombiaanse kunstenaar Jafeth Gomez. Via de dertien kleurrijke platen deelt Jafeth zijn 'Dromen van vrede en verzoening'. Enkele daarvan tonen wij u in dit parochieblad.

Jafeth Gómez

Jafeth Gomez is geboren en opgegroeid in het zuiden van Colombia, het land waar het langst lopende conflict van heel latijns-Amerika woedt. Maar Colombia is veel meer dan oorlog en geweld. Schilders, musici, poëten en schrijvers weigeren de balans te laten doorslaan naar angst. Samen richtten deze kunstenaars de beweging Teoartistica op. Jafeth maakt hiervan ook deel uit.

Jafeth: "Mensen herkennen hun verlangen naar vrede en verzoening in mijn schilderijen. Ze geloven niet meer in geweld. Zij zijn, net als ik, ziek van het geweld. We willen in vrede leven. Ook in een wereld van geweld zoals in Colombia, kun je de keuze maken voor vrede. Het is wel een vrede waaraan je moet blijven werken. Ik doe dat als kunstenaar."

Kalender bestellen?

www.missiezendingskalender.nl

De Antonius van Paduakerk is vrijwel een monument. Vrijwel een monument? Hoe zit dat. Nog één hamerslag van de burgemeester in de raadsvergadering is nodig om het besluit te nemen. Burgemeester en wethouders hebben na een zorgvuldig onderzoek en een advies van de monumentencommissie het voorstel bij de gemeenteraad gelegd. Michel ter Berg vertelt...

Antonius onderweg

Wethouder Paul Depla mailde me kort geleden dat hij ervan uitging dat het Antonius van Paduacomplex snel zou worden gehamerd. Nu werd eens bedoeld de behandeling als zogenaamd hamerstuk in de Gemeenteraad van het voorstel van het college van B&W tot plaatsing van de kerk, pastorie en parochiehuis op de gemeentelijke monumentenlijst.

Een hamerstuk en niet langer een object voor de slopershamer. Dat laatste was de verwachting in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Die verwachting kwam voort uit de inhoud van een rapport van het KASKI. In Nijmeegse kerkelijke kringen misschien wel het meest bekende rapport van dit onderzoeksinstituut. Vergrijzing in parochies, slinkende gemeenschappen, stijgende kosten waren de aanleiding om vergaande saneringen in het religieuze landschap te veronderstellen. De aanleiding was destijds wellicht ook voor het bestuur van onze Antonius van Padua-parochie zo herkenbaar, dat de conclusies van het KASKI-rapport niet echt bestreden zijn. Het rapport was vervolgens een belangrijke basis voor de aanwijzing van Nijmeegse kerken op de toenmalige monumentenlijst.

De boot gemist? Dat is de vraag. Monument of niet, dat gegeven is vergaand te relativieren. In mijn opinie heeft de kerk in brede zin de boot gemist, niet specifiek de

kerkgebouw, dat weliswaar niet is afgebouwd, een beeldbepalende toren mist, maar eenmaal binnen verrast door een majesteitelijk tot bezinning uitnodigend interieur. Die curiositeit werd nog sterker toen het beschermingsgebied van de negentiende eeuwse Nijmeegse schil voor wat betreft de Groesbeekseweg werd doorgetrokken tot aan de Heyendaalseweg. Een vreemde enclave in een beschermd stadsgezicht. De Nijmeegse Monumentencommissie adviseerde wel om alsnog tot plaatsing van de kerk op de monumentenlijst te komen, maar tot een daadwerkelijk besluit van B&W kwam het toen niet. De oorzaak was er vooral in gelegen dat Nijmegen zich concentreerde op een inhaalslag voor de zogenaamde jongere bouwkunst. Antonius met zijn negentig jaren weer de boot gemist?

Monument of niet? Het zijn toch maar stenen? Op dat punt wil ik graag van mening verschillen. Een gebouw, dit gebouw, doet ertoe. Een kerkgebouw is in dat opzicht heel iets anders dan de hedendaagse utilitaire bouw, waarvan de gemiddelde levensduur tegenwoordig minder is dan een half mensenleven. Een gebouw met liefde ontworpen, bijeengebracht, gedetailleerd, gebouwd, gebruikt, tot inspiratie van velen. En een gebouw dat niet op zichzelf staat. Maar een gebouw dat vaak steen voor steen is bijeengespaard door de parochiegemeenschap en daarvan de ziel meekreeg. En zoals ook vaak in de middeleeuwen gebeurde ging dat tot aan en niet tot en met de toren

Nijmegen heeft eerder de negentiende eeuwse stadsuitleg aangewezen als beschermd stadsgezicht. Jarenlang lag de grens van dat beschermingsgebied precies op de hoek van het kerkplein, bij nummer 92. Een fraai pand overigens, zelfs aangewezen als rijksmonument. Inconsequent heb ik het altijd gevonden om hele straatwanden te beschermen en je niet uit te spreken over een aanpalend

Het jaar van het Religieus Erfgoed, dat is nog enkele dagen 2008. En Nijmegen is bij zinnen gekomen. Deze stad heeft al teveel verloren en dus moet je je uitspreken over zo'n blinde vlek binnen de beschermde negentiende eeuwse schil, zeker waar Nijmegen ervoor opteert om dat gebied onder rijksbescherming te brengen. Het resultaat is een hamerstuk : kerk, pastorie en parochiehuis vormen een ensemble, zodanig van waarde, dat zij als ensemble en als afzonderlijke monumenten opgenomen worden in het Nijmeegse monumentenregister.

Kruisweg van Pieter Geraedts

Dooptempel met muurschildering van Wim van Woerkom

De mozaïeken in de zijkappellen door Piet Gerrits

Monument erkend, en nu verder

Wat betekent het nu, zo'n aanwijzing als gemeentelijk monument van de kerk, pastorie en het parochiehuis? Er wordt nogal eens tamelijk negatief gesproken over de verplichtingen die een monumentenstatus met zich mee zou brengen. Ik wil die vrees proberen bij u weg te nemen en doe dat vanuit een jarenlange ervaring als lid van een gemeentelijke monumentencommissie in mijn geboortplaats Waalwijk. Ik ben er haast mee vergroeid. Mijn geboortehuis, het atelier van mijn moeder in de oude kuiplooierij, het kantoorpand van mijn vader, mijn kerk, mijn school, de Koninklijke Stoomschoenenfabriek van oom Petrus, allemaal monument. Wordt je daar nu vrolijk van? Nou nee, eigenlijk niet. Ofschoon ook jongere bouwkunst tegenwoordig sterk in de belangstelling staat, duidt "monument" toch eerder op iets van het verleden, niet iets wat springlewend is.

Toch zit in dat laatste tegenwoordig sterk de nadruk als we het hebben over succesvol monumentenbeleid. Een monument heeft toekomst als het een passende functie heeft. Bij het beoordelen of bepaalde aanpassingen toegestaan zijn, wordt daarom vooral gekeken naar twee aspecten. Allereerst of dergelijke aanpassingen kunnen bijdragen aan een goed gebruik en exploitatie van het gebouw, daarnaast in hoeverre ingrepen reversibel zijn. Een moeilijke term voor de vraag of het in oude staat is terug te brengen, of geen monumentale waarde definitief kapot gemaakt wordt.

Nu heten monumentenkundigen met regelmaat erg lastig te zijn. Ik denk dat het ook zo is. Maar laten we het positief houden: die kritische houding komt wel voort uit de zorg voor die objecten die we als samenleving kennelijk willen behouden, gezien de waarde die we daaraan ook voor de toekomst toekennen. Het is dus niet zo, dat je helemaal niets meer aan gebouwen zou mogen veranderen. Integendeel. Een monumentenstatus betekent wel dat er absoluut niet gesloopt mag worden. Welnu, dat waren we toch al niet van plan.

De Nijmeegse Monumentenverordening is vooral toegesneden op woonhuizen en andere kleinere objecten, niet zozeer op monumentale kerkgebouwen. De gemeente kan een onderhoudssubsidie en een restauratiesubsidie verstrekken, maar ook die zijn eerder een druppel op een gloeiende plaat in vergelijking tot de onderhoudslast van zulke kapitale gebouwen. Die subsidies zijn vooral te zien als een stimulans bij de projectmatige aanpak van het onderhoud, zijn niet een oplossing voor de problematiek van achterstallig onderhoud.

Daar staan we als gemeenschap voor. De gemeente wil meedenken over financieringsvormen en fondsen verwerven, maar die lastige opgave ligt wel op ons eigen bordje. Van een monumentenstatus word je niet groter, geen andere parochie dan je bent.. Je bent wel toegankelijker en interessanter voor een groter publiek.

Belangrijker dan die status zelf, of een gemeentelijke subsidie, vind ik de erkenning aan het adres van gemotiveerde vrijwilligers. Met niet aflatende inzet verzorgen zij de kerkelijke vieringen of die vele

Lees verder op pagina 6

Voordeur pastorie

Gerestaureerde orgelpijpen

Broodvermenigvuldiging

Vervolg van pagina 5

muziekuitvoeringen waarmee op informele wijze voor velen een drempel wordt geslecht. Voor hen is die monumentenstatus een erkenning, van een inspirerend gebouw, van henzelf, van identiteit. Een stimulans dus, om met vereende krachten achterstallig onderhoud aan te pakken. Vanuit een perspectief van behoud. De schouders van een parochie zijn relatief smal, dat is de reden dat in monumentenland al langer wordt gesproken over een andere verantwoordelijkheidstoedeling als het gaat over kerkelijke monumenten. Die zou dan vooral moeten gaan in de richting dat de wereldlijke overheid nadrukkelijker de zorg voor het exterieur van die monumenten op zich zou nemen. Dat is bepaald nog geen uitgemaakte zaak. Wat wel duidelijk is, is dat er de komende decennia het nodige moet gebeuren in ons land om die problematiek van kostenintensieve monumenten het hoofd te kunnen bieden. Schouder aan schouder dus.

Er zijn verschillende mogelijkheden om uw eigen steentje bij te dragen en iets blijvends te creëren voor uzelf en voor hen die na u komen. Wanneer u overweegt eens iets bijzonders te doen, bijvoorbeeld in de vorm van een schenking, een lijfrente, maak dat dan kenbaar bij een van de leden van het parochiebestuur. Er zijn vele mogelijkheden, tevens een constructie die fiscaal zeer aantrekkelijk kan zijn; die voor de Padua heel veel betekent en u relatief weinig kost. Wij brengen u graag in contact met een notaris om u te informeren over de diverse mogelijkheden. De Stichting Vrienden Antonius van Padua heeft deze fondsenwerving ter hand genomen. De komende maanden zult u daar ongetwijfeld nog van horen

Werk in uitvoering

Al enige tijd wordt in onze parochiekerk gewerkt aan herstelwerkzaamheden, door een bouwteam onder supervisie van Pieter Spierings.

De herstelwerkzaamheden hebben vooral betrekking op stormschade en het wegnemen van veiligheidsrisico's. In 2005 en 2007 zijn bij storm al een tweetal ramen naar binnen gekomen.

Met het Bisdom zijn in mei 2008 op hoofdlijnen daarvoor uitgangspunten overeengekomen. Een totale restauratie is momenteel niet aan de orde, omdat het Bisdom de besluitvorming daarover koppelt aan het vraagstuk van ontwikkelingsscenario's voor de langere termijn, met de aanwijzing van hoofdkerken, bijkerken en kapellen. Tot die tijd wil men vooral "tijd kopen".

Daarbij wordt vooral zo'n 5 tot 7 jaar vooruit gekeken en zit de focus op korte/middellange termijn noodzakelijk onderhoud met als criteria water- en winddicht houden en veiligheid. De plannen die daarvoor zijn ontwikkeld, zijn gebaseerd op de periodieke inspecties van de Monumentenwacht. Een concept-bestek en werkomschrijving zijn in 2008 uitgewerkt.

Lees verder op pagina 7

Wijwaterbak

Trappenhuis pastorie

Pastorie Groesbeekseweg

Vervolg van pagina 6

De focus in het onderhoudsplan zit op de aanpak van de dakvlakken van het transept en de vieringskoepel, alsmede die glas-in-loodramen met een actueel veiligheidsrisico. Van de non-figuratieve ramen zijn er inmiddels tien hersteld.

In 2009 moet dit een vervolg krijgen met de grote koorvensters van Piet Gerrits en de noordelijke transeptramen van Lambert Simon. Bij die laatste ramen is de kwaliteit van het glas in lood nog redelijk, maar zijn het vooral de montanten die een risico opleveren. Roestvorming van de brugijzers, drukt alle muurwerk gaandeweg verder kapot en daarmee is de stabiliteit van de vensters in

gevaar. De montanten en de brugijzers vormen als het ware het frame van het geheel. Heel goed te herstellen overigens, omdat ook bij de andere ramen die montanten grotendeels zijn vernieuwd met nieuw gebakken vormstenen. Door die herstelde vensters zien we weer het Lumen ad revelationem gentium.

In 2009 moet ook het dak worden aangepakt. In vroeger tijden zijn bij reparaties soms de traditionele leien vervangen door shingles van bitumen. Dat is eigenlijk een slecht materiaal, althans op de langere termijn. Bij de aanpak van het dak staat de vieringskoepel centraal, plaatselijk zal dakbeschot moeten worden vervangen

vanwege te grote schade als gevolg van lekkages. En natuurlijk is er veel lood- en zinkwerk nodig om het gebouw water- en winddicht te krijgen.

Het onderhoudsplan belooft ca. 300.000 euro. Het parochiebestuur wil dat financieren voor 1/3-deel via een verzekeringsuitkering en de reguliere parochie begroting over de jaren 2008/2009/2010, voor 1/3-deel via subsidies ingevolge de Nijmeegse monumentenverordening en voor 1/3-deel via fondsenwerving. De Stichting Vrienden Antonius van Padua zet zich in om die middelen daadwerkelijk bijeen te brengen. Maak vrienden en draag uw steentje bij.

Parochiehuis

Detail glas in lood

De achterzijde

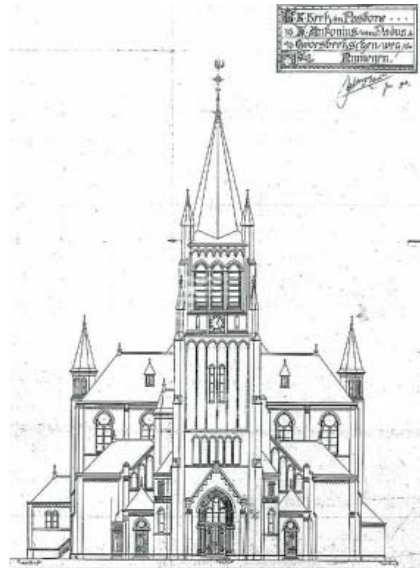
Wij zijn inmiddels ook weer kinderen van een andere generatie. Lezen is geen probleem, maar minder bijbelvast, kost het menigeen moeite die scènes in de ramen te herkennen en te duiden. Kwaliteiten raken voor ons verborgen.

Verborgene kwaliteiten

Bij alle aandacht voor de herstelwerkzaamheden zijn er vele zorgen, namelijk die van de verborgen gebreken. Geen renovatie zonder tegenvallers. Grote bewondering daarom voor de deskundigheid en het enthousiasme van de bouwploueg en de vrijwilligers. Doorde-weeks ramen eruit en stof, op zondag met nooddichtingen weer dicht en opgeruimd voor een viering, de kachel brandt en iedereen benieuwd naar de voortgang. Veel van de gebreken zijn overigens voor de kritische kijker wel zichtbaar. De verborgen gebreken horen bij zo'n project. Een huis voor Hem, nagelaten aan ons. Voor wie zich open stelt, is meer zichtbaar dan achterstallig onderhoud en verborgen gebreken. Laten we het dus eens hebben over de verborgen kwaliteiten.

Die kwaliteiten zijn te vinden achter een niet afgebouwde gevel. De vertandingen in het muurwerk laten zien waar de toren had moeten komen. Bouwpastoor O'Reilly had het wel gepland, maar gelijk zijn middeleeuwse voorgangers pakte de praktijk anders uit. Vele jaren later, gingen de beschikbare middelen naar de bouw van een parochiehuis, de toren bleef bij een ontwerp en de realisatie bleef definitief uit in het tijdsgewricht van een afkalvende kerkprovincie.

Het interieur kennen we natuurlijk als een tastbare kwaliteit. In de plattegrond een combinatie van

een Latijns kruis en een centraal-bouw, beide klassieke grondvormen, maar hier staan ze in hun combinatie en door het koepelgewelf borg voor intimiteit, evocatie en een gewaardeerde akoestiek. De non-figuratieve ramen zijn van zichzelf al fraai, echt bijzonder zijn natuurlijk de figuratieve ramen naar ontwerp van Piet Gerrits in het koor en de zijkapellen en de vier monumentale transeptramen van Lambert Simon. Voor iedereen zichtbare kwaliteiten. Die ramen werden in vroeger eeuwen, net als fresco's, bedoeld voor het onderricht voor de niet-geletterden. De Schrift voor menigeen onleesbaar, werd aldus verbeeld in glas, mozaïek of stuc.

Waar u zeker eens meer moeite voor moet doen, is het herkennen van de kapitelen. Een wondere wereld. Slecht zichtbaar vanwege spaarzame verlichting, bent u in een ruimte met symbolen en bloemen-plantmotieven. Het zal u enige tijd kosten. De decoratieve zuilen in schip en koor zijn eenvoudig van vorm, maar kijk eens langer naar de kapitelen op de zuilen van het schip, op de zes machtige zuilen van de koepel en op de zuilen van de kooromgang. De gebruikte steensoort ken ik niet van naam, is wat ruw van vorm, maar geeft na verloop van tijd geheime prijs. Heeft u het wapen van Nijmegen al gevonden, de symbolen van de vier evangelisten, of het Paaslam? De adelaar, of de honden boven in de koepel, symbolen van waakzaamheid en trouw? En verbaas u dat alle kapitelen van de kooromgang toch van elkaar verschillen, in bloem en blad. De pelikaan al gevonden? De bijzondere vogel, die zijn eigen jongen met zijn eigen bloed in leven houdt, symbool van Christus?

Een nieuw jaar

U heeft kunnen lezen dat er nogal wat gebeurt in en rondom de kerk in uw buurt. Het komend jaar zal opnieuw in het teken staan van 'werk aan de winkel'. Onderhoud aan een gebouw is daarvan slechts één kant. We gaan vooral naar buiten. We slaan de handen ineen voor elkaar en voor de mensen die ons nodig hebben. We schreven het al eerder: 'maak vrienden en draag uw steentje bij'.

De lamme

De pilaren en de kapitelen

De blinde

Gespreksmiddag: leven en ouder worden

Ouder worden: het lijkt lang niet op ons van toepassing maar ineens is het dan zover. Je moet erkennen dat je ook een oudere bent. Het werken is gedaan, kinderen leiden hun eigen leven, je kunt je eigen tijd indelen. Er is van alles te doen: reizen, hobby's, vrijwilligerswerk, noem maar op. Het kan allemaal nog veel plezier geven. Maar het kan ook anders gaan. Je gezondheid kan problemen geven, het is best lastig dat je niet meer alles kunt, mensen om je heen vallen weg.

Mensen worden op veel manieren oud. Maar altijd komt de vraag naar zin en betekenis. Die vraag kan groots klinken: Waar heb ik me mijn hele leven voor uitgesloofd? Of klein en zwakjes: waarom zou ik mijn bed nog uitkomen? Het gaat erom of er waarden (schoonheid, muziek), ervaringen

(een kleinkind op schoot), gebeurtenissen of geloofsovertuigingen zijn, die helpen om het leven de moeite waard te maken. Vragen te over en daarom wil de pastoraatsgroep een thema-middag organiseren over: *Zinvol ouder worden*.

We doen dit samen met het Centrum Ouderen en Levensvragen en de KBO. Er zal een inleiding gehouden worden door *Kees Scheffers* van het COL, waarna gelegenheid voor vragen en onderling gesprek.

Alle ouderen zijn hartelijk welkom, ook als u geen lid bent van een ouderenbond. Mocht het vervoer moeilijk voor U zijn, laat het ons weten. U wordt dan opgehaald en weer thuisgebracht. Wilt u meedoen of meer informatie? Belt u dan naar de parochie: 322 23 88.

Tijdstip: donderdagmiddag 12 februari 14.30u - 16.30u.

Plaats: parochiehuis van de Antonius van Paduakerk Van Slichtenhorststraat 81

Nieuw élan

Binnen de parochie gaan steeds meer geluiden op om de kerk vaker open te stellen dan alleen op zondagochtend, bij concerten en speciale gelegenheden.

Als je een huis voor de buurt wilt zijn, een plek voor ontmoeting en bezinning, en je hebt daar een mooi gebouw voor, is het dan niet zonde als je de deur niet vaker open zet? Daarnaast zijn er diverse manieren mogelijk om samen te vieren, naast de viering van zondagochtend. Voor teksten, muziek, stilte en de bijdrage van deelnemers kun je allerlei vormen bedenken. Ook daar wordt over nagedacht. Een mooi moment om alle ideeën te verzamelen. In december vond een eerste groeps-gesprek plaats tussen iedereen

die wil meedenken over nieuwe activiteiten. Rond de vergadertafel in de pastorie werd het al snel een levendig gesprek.

Wat krijg je een energie van werken met enthousiaste mensen en van je geest open zetten voor iets nieuws. De gekleurde post-its met ideeën gingen al snel over tafel en als resultaat hebben we al een aardige verzameling mogelijkheden voor het komende jaar.

Enthousiasme bleef echter niet beperkt tot deze ochtend. Begin volgend jaar zal er een volgende sessie komen en verschillende mensen die niet bij het eerste gesprek aanwezig konden zijn hebben al aangegeven alsnog aan te willen sluiten. Iedereen is welkom!

Heilig Vuur

Religie en spiritualiteit in de moderne kunst

Wereldreligies, met name het christendom en de islam, zijn overal ter wereld het onderwerp van soms heftige polemieken. Religie is dan ook weer helemaal terug in het publieke debat. De tentoonstelling 'Heilig Vuur' sluit hierbij aan. Aan de hand van topstukken uit de collectie van het Stedelijk Museum is te zien hoe divers de religieuze beleving onder moderne kunstenaars is geweest en nog altijd is.

Vele van de geëxposeerde werken van kunstenaars als Mondriaan, Malevich, Chagall, Schnabel, Rothko, Bacon, Gilbert & George, Mike Kelley en Marlene Dumas zijn jarenlang niet getoond en laten nu weer de verrassende breedte van de collectie zien. Andere werken zijn eerder in de vaste opstelling van het museum gepresenteerd en krijgen nu in de context van De Nieuwe Kerk een andere dimensie.

Waar: Nieuwe Kerk Amsterdam
Nog te zien tot en met 19 april 2009

Bedankt namens Straatmensen voor straatmensen

Tijdens de zevenheavenloop van 16 november heeft een groep vrijwilligers van de Antonius van Paduakerk en de Opstandingskapel erwtensoep verkocht. Zo'n dertig mensen hebben geholpen met soep koken, koffie en thee zetten, soep roeren, kramen opbouwen en afbreken, coördineren en natuurlijk soep, koffie en thee verkopen. De verkoop heeft maar liefst 975 euro opgeleverd voor stichting straatmensen voor straatmensen.

De stichting deelt 2 à 3 keer per week gratis eten en drinken uit aan dak- en thuislozen in Nijmegen. We zijn erg blij met deze ge-

weldige opbrengst. Met dit geld, kunnen wij de Nijmeegse daklozen tien weken voorzien van een warme maaltijd.

Voor onze bezoekers betekent deze actie echter meer dan dat. Het is voor hen, zeker in deze koude maanden, hartverwarmend om te weten dat er mensen zijn die aan hen denken. Ontzettend bedankt voor alle inzet!

Groetjes,
Jacqueline Leisink

Straatmensen voor straatmensen
www.straatmensen.nl

Al heel veel Kerstpakketten

Op het moment dat dit stukje geschreven wordt, is de inzameling van de kerstpakketten nog in volle gang. In een heleboel kerken stromen prachtige kerstpakketten binnen. Het is de bedoeling dat het er in totaal 270 stuks worden! Zo kunnen we alle cliënten van de voedselbank, GAST, SNOV en het T-huis een pakket geven.

Fijn, dat we als kerkleden van veel Nijmeegse kerken, dit samen kunnen doen! Heel hartelijk bedankt aan alle mensen die hun tijd en hun inzet gegeven hebben om er voor andere mensen een mooi kerstfeest van te maken.

Desirée Schalk en Anneke Leisink

Leuk inpakken

Het is fijn om een ander te kunnen helpen met een Kerstpakkket. Maar het is zeker ook leuk om er een te maken! Je hebt een bepaald bedrag in je hoofd en het is dan een sport om daar zoveel mogelijk voor te kopen. Ook het bedenken wat je wilt maken is leuk. Als je pasta koopt, dan is een sausje erbij natuurlijk ook erg lekker en bij koffie hoort een stukje chocola. En een kaars, een cadeautje en een Kerstkaart horen er ook bij. Dan nog een mooi papiertje om de doos en klaar! Als ik al die mooi ingepakte dozen zie, dan ben ik toch een beetje trots!

Trudy

Brief van bisschop Hurkmans

In een brief van 4 december j.l. richt bisschop Antoon Hurkmans zich tot 'alle priesters, diakens, pasoraal werk(st)ers en aan allen die meewerken in het pastoraat van ons bisdom, alsmede aan alle besturen van de parochies'.

Allereerst geeft hij enkele overwegingen om in een goede geest de Advent te beleven en richting Kerstmis te gaan. Vanuit diezelfde overwegingen wil hij ook kijken naar de toekomst. De bisschop geeft een beschrijving van de manier waarop in de afgelopen tijd nieuw beleid voor het bisdom is geformuleerd. Vanuit die achtergrond heeft bisschop Hurkmans de paus om twee hulpbisschoppen gevraagd en ook de staf van het bisdom vernieuwd. Over de organisatie van de dekenaten en parochies worden grote aanpassingen aangekondigd. In januari 2009 worden de nu nog 25 dekenaten terug gebracht naar 12 regio's met een deken. De installatie hiervan is op 14 februari 2009 in de Sint-Jan. In 2020 zal het hele bisdom 60 parochies tellen (thans 285). In augustus 2009 wil de bisschop in elk dekenaat al een parochie nieuwe stijl gerealiseerd hebben. Vervolgens schrijft hij over de afronding van het evangelisatieproject en het diocesane jubileumjaar. De brief eindigt met een Zalig Kerstmis en een Zegenrijk nieuw jaar.

Decembermaand feestmaand

De dagen in december vliegen voorbij; het is net of ze niet alleen donkerder maar ook korter zijn dan in andere tijden van het jaar. Je leeft van feest naar feest: eerst Sinterklaas, dan op naar Kerst en tenslotte Oud en Nieuw.

In die tijd vind ik het heerlijk om kerstverhalen voor te lezen; voor het slapengaan of soms in de klas op de basisschool. Uiteraard komt 'het' kerstverhaal aan bod over Maria en Jozef die op reis moeten en de geboorte van Jezus in een stal in Bethlehem. Maar er zijn nog veel meer mooie kerstverhalen. Mijn favoriet is 'De nacht van Koning Bas' van Leny van Grootel.

Bas droomt nog even weg bij de kerststal terwijl zijn moeder zijn jongere broertje naar bed brengt. Plotseling is Bas in een woestijn en ontmoet hij de drie Koningen. Hij heeft zelf ook een kroon op zijn hoofd. Er steekt een zandstorm op en als die is gaan liggen, ontdekken de koningen dat hun kameel met de waardevolle schatten voor het pasgeboren koningskind is gestolen. Ze gaan ieder een kant op om de kameel te zoeken. Bas vindt de kameel, neemt hem mee en gaat op zoek naar de drie koningen om te vertellen dat de schatten terecht zijn. Onderweg komt hij telkens iemand tegen die om hulp vraagt en die hij kan helpen met één van de schatten, wierook, mirre en goud, die de kameel draagt. Hij geeft de mensen wat ze nodig hebben. Hij voelt zich wel heel opgelaten als hij eindelijk de drie koningen vindt en moet vertellen dat er geen schatten meer zijn. Maar in de stal bij Jozef en Maria zegt het kindje in de kribbe tegen hem: 'Aan die schatten heb ik niets, maar wel aan de lege tassen. Daar kunnen spullen in voor de lange reis naar Egypte'. Bas wordt de volgende dag wakker en weet dan niet meer of hij alles gedroomd heeft of niet.

Met dit soort verhalen probeer ik mijn kinderen mee te geven waar het voor mijn gevoel om draait met Kerst: omzien naar elkaar, delen met anderen die het minder goed hebben dan jij. Wat Daan vorig jaar (toen 5 jaar) de opmerking ontlokte: 'Dus Koning Bas was eigenlijk net als Sinterklaas'.

Herma Schipperheijn

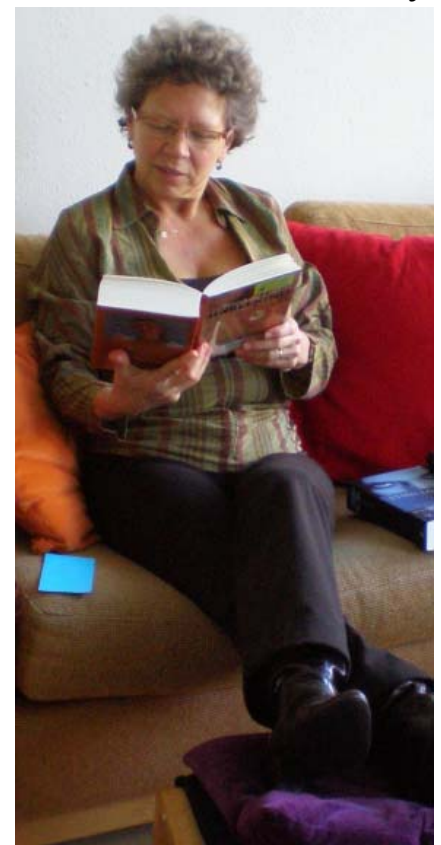
Harlekino

De komende weken kan Tineke Meijs wel even vooruit. Voor haar verjaardag kreeg ze een stapel nieuwe boeken, ze liggen al klaar naast de bank.

Tineke: "Deze ben ik nu aan het lezen: Harlekino van Tessa de Loo. Het gaat over een jongen die is geboren uit een Nederlandse moeder en een Marokkaanse vader. Zijn vader heeft hij nooit gekend. Nu is hij in de twintig en hij gaat op zoek naar Marokko en zijn vader. Zijn vader is bekend als een hele goede speler van een bepaald Marokkaans instrument. De jongen komt in allerlei plaatsen en elke keer hoort hij nieuwe verhalen over zijn vader.

De verhalen schetsen hem een beeld dat niet overeenkomt met het beeld dat zijn moeder hem heeft gegeven. Soms vallen de verhalen tegen, dan weer zijn ze fantastisch en brengen ze hem tot grote hoogte. De jongen leert zijn vader kennen als iemand anders dan hij had verwacht. Het is echt een heel mooi boek."

Tineke Meijs

Alleen met velen

Gerarda Mak beschrijft in het boek 'Alleen met velen' het leven van haar moeder (geboren 1921) in de periode 1925-1970.

Ze schrijft over het deel van haar moeders jeugd in een weeshuis geleid door nonnen. De jaren met haar vader en 2^e moeder. Haar huwelijk waaruit 11 kinderen geboren worden.

Het gaat over het dagelijkse leven met de problemen en de gelukkige momenten van een groot, arm en katholiek gezin. Het boek heeft 399 blz. en is verschenen in 2005. Mieke: "Het verhaal boeit tot de laatste bladzijde!"

Mieke Dahlhaus

Antonius van Padua

Groesbeekseweg 96
6524 DJ Nijmegen
Tel. 024 - 322 2388

Postgiro: 940 356
ABN-AMRO: 453065007

Bereikbaarheid

Pastor:

Pastor Joop Vernooij
Prof. Molkenboerstraat 7
6524 RN Nijmegen (024-3229247)

Coördinatoren

Antonius van Paduaparochie

Ans Asberg
Clara ter Berg
Tel. 024 - 322 2388

Generale repetitie

Het kerstkoor heeft op dinsdagavond om 19.30u generale repetitie. Na heel wat weken hard werken is het daarna dan tijd voor ontspanning. Zoals ieder jaar zullen we na de generale gezellig met elkaar gluhwein drinken en kerststol eten. En de dag erna, op kerstavond zullen koor en muzikanten zich weer van hun beste kant laten horen in de nachtmis.

Vervoer Nachtmis

U bent er toch ook bij? De nachtmis begint om 10.00u. Als U vervoer nodig heeft: bel de parochie-telefoon 3222388. Dan halen we U op en brengen U weer thuis. Clara ter berg.

Dit kerstnummer van het parochieblad wordt huis aan huis verspreid in de buurt. Het blijkt dat veel mensen rond Kerst graag iets over de kerk willen lezen. Voor de Antonius van Paduaparochie is het een kans zich aan een ruimer publiek te tonen.

Krijgt u het blad normaal gesproken niet, maar wilt u het graag blijven ontvangen? Vul dan deze bon in en stop hem in de brievenbus van de pastorie, Groesbeekseweg 96.

naam

adres

Kerststal bouwen

Op zaterdag 20 december gaan we de kerk versieren en wordt de kerststal gebouwd. De kerk is vanaf 9.30u open. Kom gewoon eens kijken op de gezelligste dag van het jaar. Er klinkt muziek, er is koffie en gluhwein als het werk af is. We hebben een hoop plezier en toveren de kerk om in een feest voor het oog. Graag tot dan!

Clara ter Berg

Boekenlegger cadeau!

Bij dit blad vindt u een kerstwens op een boekenlegger met een afbeelding van een van de prachtige glas in lood ramen van de Antonius van Padua. Deze boekenlegger wordt u aangeboden, omdat we u ook letterlijk willen laten zien wat deze kerk zo mooi maakt én omdat u het komend jaar opnieuw van ons zult horen. Want wat waardevol is moet behouden blijven, en daarvoor bent ook u nodig!

Open spreekuur

Vanaf 5 januari houdt pastor Albert Meijer open spreekuur op de pastorie. U bent elke maandag tussen 10.00 en 13.30 van harte welkom voor een gesprek. U kunt zomaar binnenlopen, maar een afspraak maken is ook mogelijk. U kunt ook bij hem terecht voor een bezoek aan zieken of hun partners. Belt u dan gerust : 3222388.

Agenda

-Wo 24 dec, 10.00u
Kerstmis.

Voorganger: pastor Tjeu van Knippenberg, m.m.v. het Kerstkoor o.l.v. Jan Leisink en begeleid door orgel, fluit, fagot en viool.

-Do 25 dec, 10.00u
Hoogfeest van Kerstmis.

Voorganger: pastor Jan Zuiker, m.m.v. het Gregoriaans koor.

-Zo 28 dec, 10.00u
Viering Oudjaar.

Voorganger: pastoor Joop Vernooij m.m.v. het Kerstkoor.

-Zo 4 jan, 10.00u
Voorganger: Dick Akerboom

m.m.v. de cantor.
Na afloop feestelijke nieuwjaarsreceptie.

-Zo 11 jan, 10.00u

Voorganger: pastor Tjeu van Knippenberg, m.m.v. het Kleinkoor.
Tevens kinderwoorddienst.

-Zo 18 jan, 10.00u

Voorganger: pastor Albert Meijer Begin Gebedsweek voor de Eenheid van de Kerken.
m.m.v. de cantor.

Er zal i.v.m. nieuwjaarsdag in januari geen inloopavond zijn.

Nieuwjaarsborrel

Op 4 januari, de eerste zondag in 2009, willen we graag met u het glas heffen op het nieuwe jaar. We doen dat na de viering. Samenzijn is belangrijk, net als samen delen. Kom ook, U bent allen van harte uitgenodigd!

Colofon

Parochieblad van de Antonius van Paduaparochie in Nijmegen-Oost
Verschijnt 8 á 9 keer per jaar
Kerstoplage: 2300 exemplaren

Redactie

Noortje ter Berg
Jan Bulte
Jeanine van Weert
Mail: J.bulte@owi.umcn.nl

Volgende aflevering

kopij inleveren vóór 5 jan.
Volgend nummer verschijnt 18 jan.